

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного
мистецтва
Кафедра архітектури, урбаністики та збереження об'єктів ЮНЕСКО

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

**«Методичні основи проєктування житла та закладів тимчасового
проживання, мобільні споруди»**

Вибіркова

Освітньо - наукова програма Архітектура та містобудування

Спеціальність G17 «Архітектура та містобудування»

Галузь знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

**Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного
мистецтва**

Мова навчання українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методичні основи проєктування житла та закладів тимчасового проживання, мобільні споруди» складена відповідно до освітньо-наукової програми «Архітектура та містобудування», спеціальності G17 «Архітектура та містобудування», галузь знань: G «Інженерія, виробництво та будівництво», затвердженої Вченою радою факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича протокол № 5 від «28» квітня 2025 року.

Розробник:

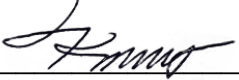
Юрійчук Руслан Дмитрович, доцент кафедри архітектури урбаністики та збереження об'єктів ЮНЕСКО.

Викладач:

Юрійчук Руслан Дмитрович, доцент кафедри архітектури урбаністики та збереження об'єктів ЮНЕСКО.

Затверджено на засіданні кафедри архітектури, урбаністики та збереження об'єктів ЮНЕСКО

Протокол №4 від «25» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Коротун І.В.**

Погоджено методичною радою факультету АБДПМ

Протокол № 2 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради факультету АБДПМ **Галунка О.Д.**

Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методичні основи проєктування житла та закладів тимчасового проживання, мобільні споруди» є формування у студентів цілісного уявлення про методичні підходи до архітектурного проєктування житлових об'єктів, закладів тимчасового проживання та мобільних споруд, з урахуванням сучасних вимог, типологічних тенденцій і технологічних можливостей. Дисципліна посідає важливе місце у професійній підготовці фахівців за освітньо-професійною програмою «Архітектура та містобудування», оскільки забезпечує поглиблення базових знань, отриманих на попередніх етапах навчання, і сприяє розвитку аналітичного мислення, просторової уяви, вмінь приймати обґрунтовані проєктні рішення відповідно до соціальних, функціональних та естетичних вимог. Особлива увага приділяється розвитку креативного підходу до формоутворення та пошуку сучасних рішень у сфері житлової архітектури.

Предметом вивчення є методичні основи та практичні підходи до проєктування різних типів житлових будівель (індивідуальних, багатоквартирних), закладів тимчасового проживання (гуртожитків, притулків тощо) і мобільних споруд, а також дослідження сучасних тенденцій у плануванні житлового середовища з урахуванням екологічних, інженерних та соціальних чинників.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- вивчення навчальної дисципліни «Методичні основи проєктування житла та закладів тимчасового проживання, мобільні споруди» є формування у студентів знань щодо принципів, прийомів та методів проєктування сучасного житла на всіх ієрархічних рівнях — від квартири до житлових комплексів і житлових районів. У процесі навчання здобувачі знайомляться з особливостями архітектурного проєктування окремих типів житлових будівель і їх функціональних компонентів.

Дисципліна спрямована на розвиток навичок критичного мислення та здатності приймати обґрунтовані проєктні рішення з урахуванням сучасних потреб суспільства, екологічних вимог та соціального контексту.

Пререквізити:

ОК 9. Архітектурне проєктування.

ОК 6. Законодавство, архітектурно-проєктна справа та інтелектуальна власність, менеджмент будівництва.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність:

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методичні основи проєктування житла та закладів тимчасового проживання, мобільні споруди» здобувач вищої освіти набуде таких загальних (ЗК) та фахових/спеціальних (ФК/СК) компетентностей, а також досягне відповідних програмних результатів навчання (ПРН):

Загальні компетентності :

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК02. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні компетентності :

СК01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі архітектури та містобудування у широких або мультидисциплінарних контекстах.

СК03. Здатність аналізувати, розробляти та впроваджувати архітектурно-містобудівні рішення з урахуванням соціально-демографічних, національно-етнічних, природно-кліматичних, інженерно-технічних чинників та санітарно-гігієнічних, безпекових, енергозберігаючих, екологічних, техніко-економічних вимог.

СК04. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

СК05. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері архітектури та містобудування.

СК11. Здатність критично осмислювати проблеми архітектури та містобудування.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН02. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур.

РН04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проєктування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.

РН11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики.

РН12. Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно-містобудівних проєктів.

РН13. Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проєктуванні.

РН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проєктування об'єктів архітектури та містобудування.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Уміти застосовувати набуті знання і практичні навички у професійній діяльності, зокрема при:

- архітектурному проектуванні житлових будівель;
- виконанні обов'язків районного архітектора, працівника органів місцевого самоврядування або в складі містобудівних управлінь;
- розробленні рішень у сфері житлової політики, територіального планування та реконструкції житлового фонду.

Володіти наступними навичками:

- аналіз функціонально-планувальних вимог до житлових будівель залежно від типології користувачів і умов середовища;
- розроблення архітектурних концепцій сучасного житла з урахуванням енергоефективності, сталого розвитку та інклюзивності;
- інтеграція житлових об'єктів у міський контекст на основі принципів сталого містобудування;
- проведення архітектурного аналізу існуючих житлових структур з метою модернізації, ревіталізації або реконструкції;
- презентація та захист проєктних пропозицій;
- робота в команді проєктувальників, участь у міждисциплінарних проєктах і комунікація з суміжними спеціалістами (інженери, ландшафтні архітектори, соціологи, урбаністи тощо).

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни

Загальна інформація про розподіл годин

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рок и навчання	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	II	4	3.0	90	12	12	-	-	66	КР	Залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин					
	Денна форма					
	усьог о	у тому числі				
		лек	прак	лаб	інд	сам.роб
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Типологія та основи проєктування сучасного житла						
Тема 1. Типологія житла: історичний розвиток та сучасні виклики.	9	1	1			7
Тема 2. Архітектура соціального житла: функціональність, доступність, сталість.	9	1	1			7
Тема 3. Проєктування мобільних споруд для екстреного реагування.	9	1	1			7
Тема 4. Проєктування мобільних споруд для екстреного реагування.	9	2	1			6
Тема 5. Житло в умовах надзвичайних ситуацій (переселенці, стихійні лиха.	9	2	1			6
Разом за ЗМ 1:	45	6	6			33
Змістовий модуль 2. Формування житлового середовища						
Тема 6. Модульні конструкції: технології, матеріали, конструктивні рішення	9	1	1			7
Тема 7. Екологічні та енергозберігаючі аспекти тимчасового проживання	9	1	1			7
Тема 8. Інноваційні проєкти мікророзселення у великих містах.	9	1	1			7
Тема 9. Методичні підходи до адаптивного проєктування.	9	2	1			6
Тема 10. Кейс-стаді: аналіз реалізованих проєктів (українських та зарубіжних).	9	1	2			6
Разом за ЗМ 2:	45	6	6			33
Всього годин:	90	12	12			66

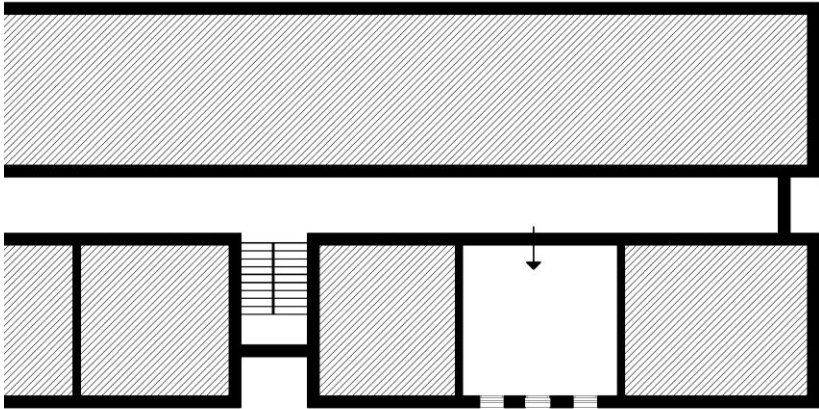
Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями - план
---	---

1	Типологія житла: історичний розвиток та сучасні виклики. 1. Етапи формування житлової типології: від традиційних осель до сучасного житла. 2. Вплив соціально-економічних змін на розвиток житлових форм, 3. Сучасні виклики у проектуванні житла: екологія, щільність, доступність. 4. Тенденції майбутнього у типології житла: гнучкі, мобільні та змішані формати.
2	Архітектура соціального житла: функціональність, доступність, сталість. 1. Історичні моделі соціального житла та їх еволюція. 2. Архітектурні підходи до забезпечення функціональності та комфортності простору. 3. Принципи доступності у проектуванні соціального житла. 4. Сталі практики та матеріали у створенні соціального житлового фонду.
3	Заклади тимчасового проживання: хостели, гуртожитки, шелтери 1. Типологія та функціональне зонування закладів тимчасового проживання. 2. Архітектурні рішення для забезпечення гнучкості та мобільності простору. 3. Соціальні аспекти проживання: приватність, безпека, адаптація. 4. Приклади ефективних моделей тимчасового житла в умовах урбаністичних викликів
4	Проектування мобільних споруд для екстреного реагування. 1. Класифікація мобільних споруд за функціональним призначенням 2. Архітектурно-конструктивні рішення для швидкого розгортання та транспортування 3. Вимоги до автономності, енергоефективності та безпеки 4. Приклади застосування мобільних споруд у надзвичайних ситуаціях в Україні та світі.
5	Житло в умовах надзвичайних ситуацій (переселенці, стихійні лиха). 1. Основні вимоги до тимчасового житла в умовах гуманітарних криз 2. Архітектурні рішення для мобільності, швидкого монтажу та адаптивності 3. Стандарти безпеки, санітарії та інклюзивності в екстреному житлі 4. Міжнародний досвід організації житла для переселенців і постраждалих від стихійних лих.
6	Модульні конструкції: технології, матеріали, конструктивні рішення. 1. Модульні конструкції: технології, матеріали, конструктивні рішення. 2. Сучасні матеріали, що застосовуються в модульних конструкціях. 3. Конструктивні вузли та методи з'єднання модулів. Переваги та обмеження модульного підходу в архітектурі
7	Екологічні та енергозберігаючі аспекти тимчасового проживання. 1. Використання екологічних матеріалів у створенні тимчасового житла. 2. Принципи енергоефективності в проектуванні мобільних і збірних споруд 3. Системи автономного енергозабезпечення для тимчасового проживання. 4. Приклади сталих рішень у міжнародних гуманітарних і надзвичайних проєктах.
8	Інноваційні проєкти мікрожитла у великих містах. 1. Причини популярності мікрожитла в умовах урбаністичної щільності. 2. Архітектурні стратегії максимального використання обмеженого простору. 3. Технічні та конструктивні рішення для комфорту в компактному середовищі 4. Реалізовані приклади інноваційного мікрожитла в світових мегаполісах.
	Методичні підходи до адаптивного проектування . 1. Основи адаптивного проектування: визначення та принципи

9	2. Технічні методи адаптації будівель до змінних умов середовища 3. Взаємодія просторових рішень і функцій у адаптивних архітектурних проектах 4. Приклади адаптивного проектування в умовах урбанізації та зміни клімату.
10	Кейс-стаді: аналіз реалізованих проєктів (українських та зарубіжних). 1. Підхід до аналізу кейсів: вибір критеріїв та методика дослідження. 2. Особливості реалізації архітектурних проєктів в Україні: успіхи та проблеми 3. Зарубіжний досвід в архітектурному проектуванні: аналіз найкращих практик. 4. Вплив культурних, економічних та соціальних факторів на реалізацію проєктів.

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (завдання)
1	Практичне заняття 1. Розпланування 4-х типів квартир для однієї сім'ї Завдання: 1. Виконати розпланування 4-х типів квартир для однієї сім'ї, яка по чергово виступає в якості споживача різних типів житла: соціального, доступного, бізнес-класу, елітного. Сім'я складається з 4-х осіб: тато + мама + син (10 років) + син (6 років). 1. Вправа №1. Розпланування економічної квартири соціального житла. Заради досягнення максимально можливого комфорту проживання при суттєво обмеженій загальній площі дозволяється при потребі не притримуватись чинних норм проектування житла, а керуватись отриманою на лекціях інформацією. Загальна площа квартири 48-55 м² (точну площу для кожної групи вказує лектор, (Додаток № 3). Квартира обов'язково прямокутна в плані, односторонньо орієнтована (тільки одна стіна з вікнами), вхід в квартиру навпроти стіни з вікнами (приклад схеми вказано нижче, рис.1). <i>Рис.1. Схема економічної квартири соціального житла та її розміщення в структурі будинку (розмір і кількість вікон умовні, їх задає проектант).</i> 2. Вправа №2. Розпланування достатньо комфортної але раціонально спланованої квартири доступного житла. Заради досягнення максимально можливого комфорту проживання, дозволяється при потребі не притримуватись чинних норм проектування житла, а керуватись отриманою на лекціях інформацією. Загальна площа квартири 80-88 м² (точну площу для кожної групи вказує лектор, (Додаток № 3). Квартира обов'язково прямокутна в плані, з кутовою орієнтацією (дві сусідні стіни з вікнами), вхід в квартиру навпроти довшої стіни з вікнами. (рис. 2.).

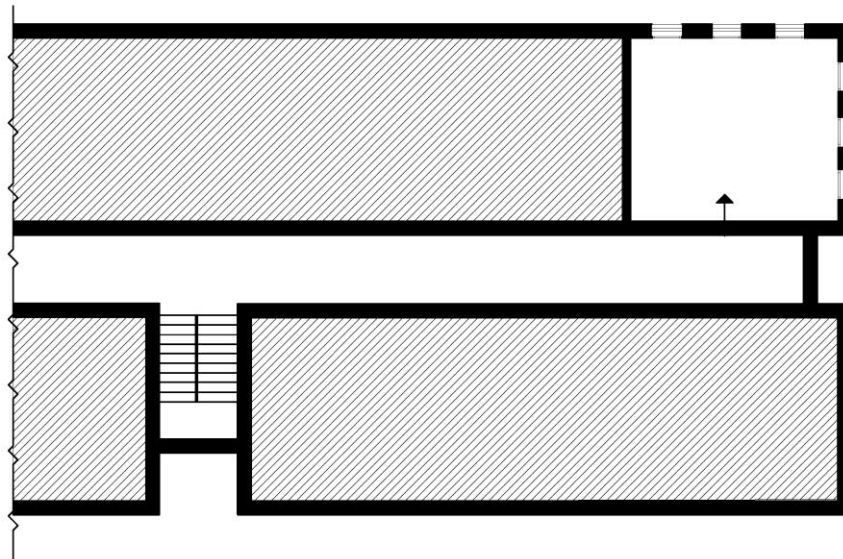

Рис.2. Схема розпланування квартири доступного житла та її розміщення в структурі будинку (розмір і кількість вікон умовні, їх задає проектант).

3. Вправа №3. Розпланування висококомфортної квартири житла бізнес-класу.

При проектуванні квартири необхідно притримуватись чинних в Україні норм проектування житла. Загальна площа квартири 130-130 м². Квартира має 2-сторонню орієнтацію - дві протилежні стіни з вікнами (одна із стін з вікнами забезпечена інсоляцією), дві інші стіни глухі. Стіни з вікнами можуть бути довільної конфігурації. Вхід в квартиру в одній із глухих стін. (рис. 3.).

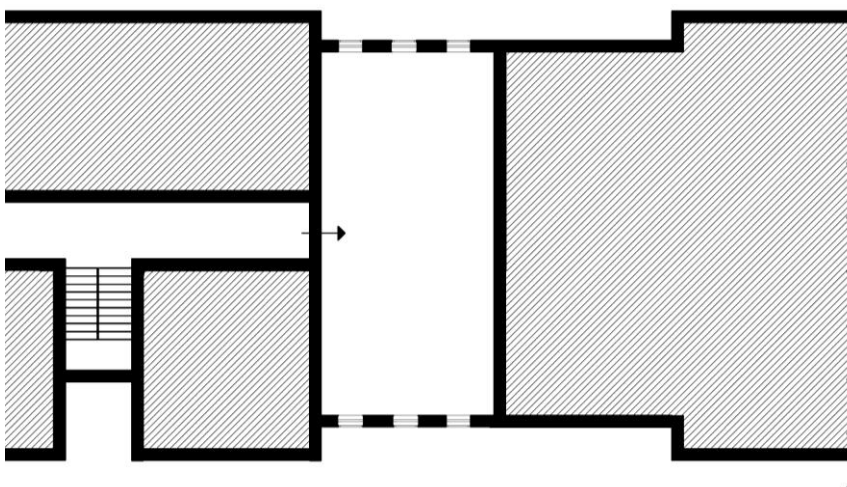

Рис.3. Схема розпланування висококомфортної квартири житла бізнес-класу (розмір і кількість вікон умовні, їх задає проектант).

4. Вправа №4. Розпланування висококомфортної квартири елітного житла для дуже заможної сім'ї (але так само для тієї ж сім'ї з 4-х осіб).

Загальна площа 280-305 м². Квартира має 2-сторонню орієнтацію - дві протилежні стіни з вікнами (одна із стін з вікнами забезпечена інсоляцією), дві інші стіни глухі з двома прямими торцями. Стіни з вікнами можуть бути довільної конфігурації. Вхід в квартиру – з одного з торців. Заради досягнення максимально можливого комфорту і репрезентабельності квартири дозволяється при обґрунтуванні не притримуватись чинних норм проектування житла. Максимальні площі спалень: на 1 особу – не більше 16 м², на дві особи – не більше 22 м². (рис.4.).

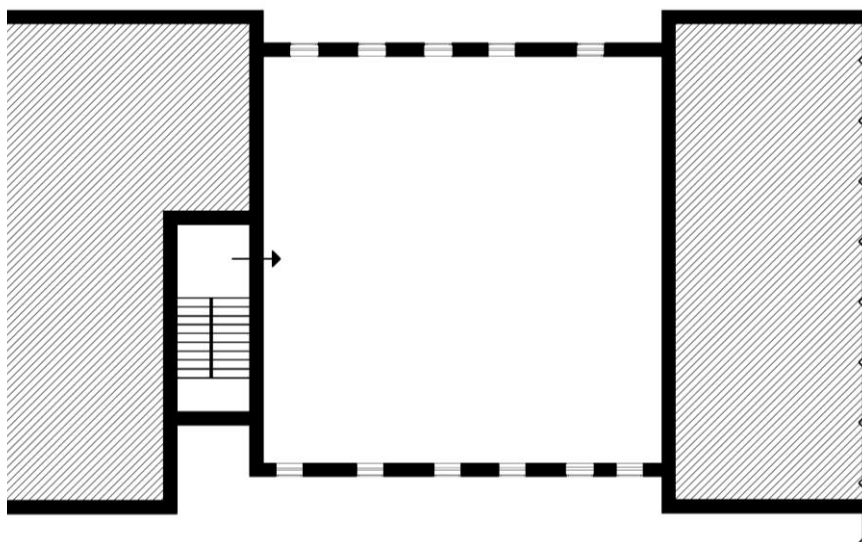

Рис.4. Схема розпланування висококомфортної квартири елітного житла (розмір і кількість вікон умовні, їх задає проєктант).

Практичне заняття 2. Розробити розпланувальні рішення 4-х квартир економ-класу 2-сторонньої орієнтації в галерейному будинку

Завдання:

2

1. Розробити розпланувальні рішення 4-х квартир економ-класу 2-сторонньої орієнтації в галерейному будинку (рис.5.)
2. Вправа №1 - з 1 спальнею, загальна площа квартири 38 м²;
3. Вправа №2 - з 2 спальнями, загальна площа квартири 55-57 м²;
4. Вправа №3 - з 3 спальнями, загальна площа квартири 70 м²;
5. Вправа №4 - з 4 спальнями, загальна площа квартири 85 м²;
6. При цьому необхідно мати на увазі, що:
 - кількість мешканців в квартирі, демографічний склад сім'ї, яка комфортно почувалася б в запроектованій квартирі, визначає і показує проєктант;
 - ширина корпусу галерейного будинку має бути не менше 11 м і не більше 14 м; (для досягнення необхідної ширини корпусу будинку рекомендується розміщувати поруч квартири різної площі, кімнатності і конфігурації (рис.5);
 - всі квартири запроектувати в 1 рівні, жодних 2-рівневих квартир;
 - літні приміщення передбачати, однак їх площа і галереї, яка прилягає до квартири, в площу квартир не входить.

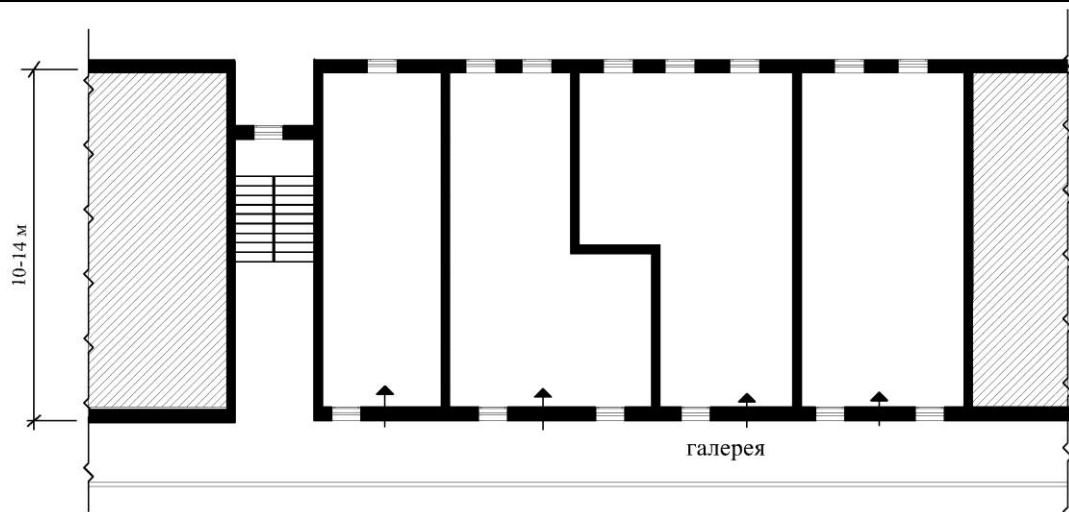

Рис.5. Схема розпланування квартир економ-класу 2-сторонньої орієнтації в галерейному будинку (розмір і кількість вікон умовні, їх задає проєктант)

3

Практичне заняття 3. Розробити розпланувальне рішення квартири економ-класу в 2-х рівнях 2-сторонньої орієнтації в коридорному будинку

Завдання:

1. Розробити розпланувальне рішення квартири економ-класу в 2-х рівнях 2-сторонньої орієнтації в коридорному будинку. (рис.6.)
2. Причому нижній рівень проєктованої квартири розміщується на першому поверсі, відтак необхідно розробити також розпланування приквартирного патію (дворика глибиною 6м і шириною відповідно ширині квартири по фронту будинку).

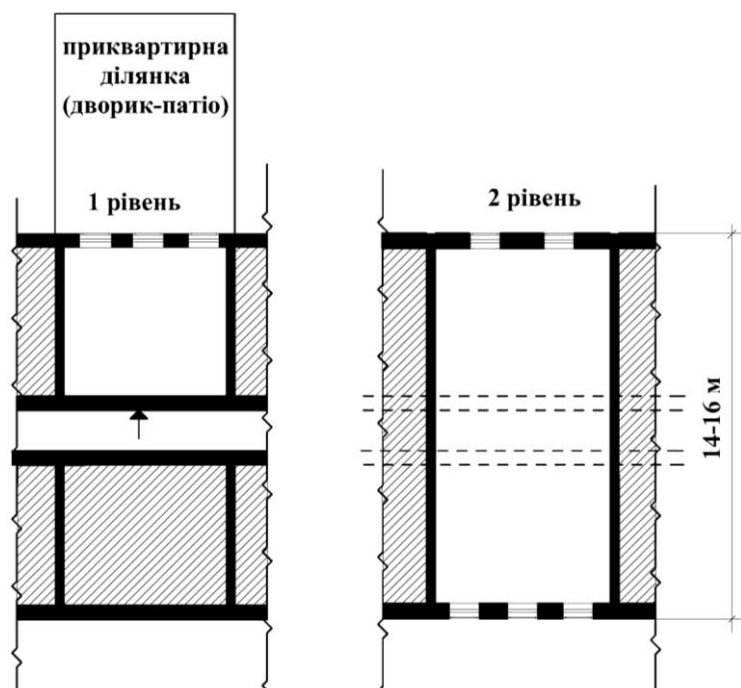

Рис.6. Схема розпланування квартир економ-класу в 2-х рівнях 2-сторонньої орієнтації в коридорному будинку (розмір і кількість вікон умовні, їх задає проєктант).

4	Практичне заняття 4. Схема розпланування типового поверху 4-поверхового коридорного житлового будинку Завдання: 1. Розробити схему розпланування типового поверху 4-поверхового коридорного житлового будинку (соціальне житло з квартирами першого типу для молодих сімей з дітьми – вправа №1) з нестандартним, цікавим, креативним вирішенням простору коридору як місця для комунікації мешканців і як осередку дитячої активності в негоду.
5	Практичне заняття 5. Схема розпланування типового поверху 4-поверхового галерейного житлового будинку Завдання: 1. Розробити схему розпланування типового поверху 4-поверхового галерейного житлового будинку (доступне житло з квартирами економ-класу для молодих сімей з дітьми – вправи №5-8) з цікавим вирішенням простору галереї, як зручної зони для соціальної комунікації мешканців, ігор дітей, зони вертикального озеленення будинку, а також для евакуації мешканців на випадок пожежі.
6	Практичне заняття 6. Схема розпланування типового поверху одноквартирного 16-поверхового житлового будинку Завдання: 1. Розробити схему розпланування типового поверху одноквартирного 16-поверхового житлового будинку (з комфортними квартирами бізнес-класу для заможних сімей з 3-ма дітьми шкільного віку) з нестандартним, цікавим, креативним вирішенням розпланування як квартир, так і самого будинку, яке обіцяє цікаву пластичну архітектуру будинку та відповідає всім вимогам чинних ДБН, особливо – пожежної безпеки.

Оцінювання результатів завдань, виконаних на практичних заняттях відповідно кожної теми змістового модуля, враховуються під час проведення поточного та підсумкового контролю.

Оцінка «відмінно» (10 балів) виставляється у разі, якщо семінарське завдання виконано в повному обсязі, без суттєвих помилок; студент демонструє глибоке розуміння сучасних архітектурних теорій і контексту їх формування; здійснює самостійний критичний аналіз теоретичних концепцій, аргументовано обґрунтовує власну позицію, коректно оперує фаховою термінологією та посиляється на актуальні наукові й теоретичні джерела.

Оцінка «добре» (8 бала) виставляється, якщо завдання виконано загалом правильно; студент демонструє достатній рівень розуміння аналізованих теорій, використовує базовий понятійний апарат і наводить аргументи, однак критичний аналіз або власна позиція є частково неповними, а в роботі присутні незначні змістові чи логічні неточності.

Оцінка «задовільно» (5 бал) виставляється у разі, якщо студент у загальних рисах орієнтується в темі та розуміє основні теоретичні положення, проте виконання завдання має низький аналітичний рівень: критичний аналіз поверхневий або відсутній, аргументація недостатня, допущено помилки у використанні термінології, а теоретичні положення відтворюються без осмислення.

Якість виконання семінарських завдань дає змогу оцінити самостійну пошукову роботу студента, опрацювання додаткових джерел навчально-методичної та нормативної літератури.

Завдання для самостійної навчальної роботи студентів

Самостійна робота (Ср.) складається з роботи над підручниками нормативними документами державними будівельними нормами та іншими засобами інформації по тематичним питанням, та виконанню курсової роботи, яка супроводжується консультаціями викладача.

Самостійна робота студентів (магістрів) полягає у виборі напрямку вирішення проблем розвитку інженерного забезпечення та транспорту в сучасному місті. Цей вибір є тематикою теоретичної частини дипломного проекту (майбутньої магістерської роботи) в узгодженні з керівником. Пошук, набування та опрацювання наукової інформації. Робота з науковою літературою.

№	Зміст завдань для самостійної роботи	Види роботи	К-сть годин
1	1. Написання рефератів Завдання: Написання реферату по заданих темах передбачає набуття навиків самостійного вивчення процесів формування житла шляхом: - спостереження за результатами самочинної реконструктивної діяльності мешканців по пристосуванню житлового середовища до власних потреб; - спостереження за перебігом побутових та інших процесів життєдіяльності сімей в структурі багатоквартирної міської житлової забудови; - відстежування проблемних ситуацій в структурі житлової забудови; - пояснення виявлених специфічних особливостей функціонування житлового середовища через їх порівняння із аналогічними явищами, описаними в Інтернет-джерелах, іншій науково-публіцистичній літературі . - набуття навиків самостійного вивчення вітчизняного і зарубіжного досвіду шляхом аналізу інтернет інформації, літератури (журналів, книг, інших публікацій) в процесі навчання і майбутньої професійної діяльності; - спробу висвітлення однієї з актуальних проблем сучасного житла; - певний тренінг з підготовкою наукової доповіді та її презентації.	- опрацювання нормативно-правової бази; - пошукова робота (інтернет ресурси, література); - польове -спостереження/фотофіксація; - порівняльний аналіз; - аналіз прикладів реалізованих рішень; - написання есе або реферату; - підготовка презентації.	66 год

Результати виконаних завдань, передбачених для самостійної роботи здобувача, враховуються в контексті кожної теми змістового модуля на етапі поточного та підсумкового контролю.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота студентів з кожної теми змістового модуля передбачає оцінювання. Максимальна кількість балів за всі самостійні роботи складає 18 (б

Оцінювання результатів завдань, виконаних на семінарському занятті відповідно кожної теми змістового модуля, враховуються під час проведення поточного та підсумкового контролю.

Оцінка «відмінно» (2 балів) виставляється у разі, якщо семінарське завдання виконано в повному обсязі, без суттєвих помилок; студент демонструє глибоке розуміння сучасних архітектурних теорій і контексту їх формування; здійснює самостійний критичний аналіз теоретичних концепцій, аргументовано обґрунтовує власну позицію, коректно оперує фаховою термінологією та посилається на актуальні наукові й теоретичні джерела.

Оцінка «добре» (1,5 бала) виставляється, якщо завдання виконано загалом правильно; студент демонструє достатній рівень розуміння аналізованих теорій, використовує базовий понятійний апарат і наводить аргументи, однак критичний аналіз або власна позиція є частково неповними, а в роботі присутні незначні змістові чи логічні неточності.

Оцінка «задовільно» (1 бал) виставляється у разі, якщо студент у загальних рисах орієнтується в темі та розуміє основні теоретичні положення, проте виконання завдання має низький аналітичний рівень: критичний аналіз поверхневий або відсутній, аргументація недостатня, допущено помилки у використанні термінології, а теоретичні положення відтворюються без осмислення.

Якість виконання семінарських завдань дає змогу оцінити самостійну пошукову роботу студента, опрацювання додаткових джерел навчально-методичної та нормативної літератури.

Методи навчання:

1. Лекційні заняття (традиційні, інтерактивні, гостьові) - формування базових теоретичних знань.

2. Практичні заняття (проектне навчання, моделювання, кейс – методи, групові дискусії) - розвиток практичних навичок у проектуванні житла та застосуванні теоретичних знань до реальних умов.

3. Самостійна робота (пошуково – аналітичне навчання, робота з літературою, написання есе, рефератів, звітів) - розвиток аналітичних і дослідницьких навичок, самостійне осмислення і застосування знань.

4. Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ): інтерактивні онлайн-платформи (Moodle), вебінари та онлайн-конференції з фахівцями, мультимедійні презентації та відеоматеріали тощо.

5. Навчання через досвід (екскурсії, практика у архітектурних студіях) - залучення студентів до реальних процесів і ситуацій для закріплення теоретичних знань.

6. Підсумкове оцінювання через проекти (індивідуальні та колективні проекти) - формування вмінь роботи над великими проектами та демонстрація комплексних знань.

7. Обговорення та рецензування робіт у форматі відкритої дискусії, що дозволяє студентам отримати зворотний зв'язок та вдосконалити свої роботи.

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю

Основні форми участі здобувачів у освітньому процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на семінарських заняттях; опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, курсові роботи); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що внесена на лекційні та семінарські заняття, відпрацьовується здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань здобувача, аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу); осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості, уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, семінарських завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних: спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності здобувачів за відсутності пропущених й невідпрацьованих занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (екзамен, захист курсової роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Форми контролю

До контрольних заходів з дисципліни належать:

- поточний,
- модульний
- підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів упродовж одного семестру включає бали за роботу на семінарських заняттях, а також оцінювання всіх видів

самостійної роботи. Він здійснюється у формі усного спілкування зі студентами, письмового та усного контролю і має за мету перевірку ступеня засвоєння певного навчального матеріалу, а також рівня оволодіння вміннями та навичками.

Модульний контроль проводиться з метою аналізу якості засвоєння студентами певної частини (змістового модуля) навчальної дисципліни. Цей контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи, завдання якої дозволяють діагностувати якість знань, рівень сформованості вмінь і навичок за змістом модуля згідно вимог робочої програми дисципліни.

Підсумковий контроль – комплексне оцінювання рівня сформованості дисциплінарних компетентностей. Проводиться підсумковий контроль у формі екзамену.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення мінімально необхідного рівня сформованості запланованих результатів навчання з дисципліни, що передбачають володіння теоретичними знаннями та практичними навичками у сфері організації безбар'єрного та інклюзивного архітектурного середовища.

Контрольні заходи з дисципліни включають поточний і підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів освіти. Поточний контроль здійснюється під час семінарських занять, виконання практичних і самостійних робіт та спрямований на перевірку рівня підготовленості здобувачів до аналізу й застосування принципів доступності, універсального дизайну та нормативних вимог у конкретних архітектурних і містобудівних завданнях.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)						Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			40	100
T1 10	T2 10	T3 10	T4 10	T5 10	T6 10		
30			30				

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів. Оцінка за опрацювання питань, винесених на самостійну роботу, враховується у загальній кількості балів за відповідною темою змістового модуля.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модулю – контролю (залік) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою та шкалою ЄКТС**.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

1. Які основні типи житла розрізняють за функціональною та соціальною ознаками?
2. Що таке соціальне, доступне, бізнес- та елітне житло?
3. Чим відрізняються спеціалізовані житлові типи: гуртожитки, апартаменти, готельного типу тощо?
4. Які існують типи орендного житла? Що таке гібридне житло?
5. Які перспективи розвитку житлово-громадсько-виробничих комплексів?
6. Що включає баланс території житлової ділянки?
7. Які існують вимоги до інсоляції, протипожежних та побутових розривів між будівлями?
8. Як організовується прибудинкова територія, зона входу та простори спільного користування?
9. Які вимоги до організації майданчиків, паркінгів та інших елементів благоустрою?
10. Які існують основні типологічні розпланувальні схеми багатоквартирних будинків?
11. У чому переваги та недоліки секційного, галерейного, коридорного типів?
12. Які особливості висотного житла?
13. Як впливає паркінг на планування житлових поверхів?
14. Які основні вимоги до вертикальних і горизонтальних комунікацій у житловому будинку?
15. Що таке пасивний будинок і які принципи його енергоефективності?

16. Які інженерно-технічні приміщення передбачені в багатоквартирному будинку?
17. Яка структура типової квартири та які приміщення до неї входять?
18. У чому полягає зонування квартири? Які бувають варіанти кухонь?
19. Які існують типи квартир: однорівневі, дворівневі, мансарди?
20. Які елементи в квартирі сприяють комфортності, естетиці та функціональності?
21. Що таке транзитні площі і як їх оптимізувати?
22. Які принципи архітектурно-композиційного формування житлового середовища?
23. Як вітчизняний досвід формування житлового середовища відрізняється від зарубіжного?
24. Які характерні риси житла I та II поколінь типових індустріальних серій?
25. Які особливості масового житла III–IV поколінь? У чому полягає еволюція?
26. Які перспективи реконструкції житла масових серій?
27. Які особливості житлового будівництва пострадянського періоду?
28. Як змінюється типологія квартир і житлових комплексів сучасності?
29. Які перспективні напрями розвитку житлової архітектури?
30. Якими можуть бути особливості житла найближчого майбутнього?
31. Як впливають новітні технології (smart-рішення, гнучке планування) на архітектуру житла?

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-a-bo-informalnoi-osvity.pdf>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/ або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Форми неформальної освіти для дисципліни «Основи наукових досліджень та організація науки»: Воркшопи, інтерактивні майстер-класи, проведення практичних занять з формулювання гіпотез, розробки дослідницьких планів та підготовки графічних матеріалів. Тренінги - навички академічної доброчесності, уникнення плагіату; підготовка тез і презентацій для наукових конференцій; взаємне рецензування робіт та оцінка результатів колег. Кейси та моделювання: розбір реальних та змодельованих ситуацій у містобудівних дослідженнях; наукові дискусії та круглі столи - обговорення актуальних проблем розвитку науки та ролі архітектора-дослідника; дебати щодо методологій, підходів та інноваційних рішень у наукових дослідженнях.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. ДБН В.2.2-15:2019 Житлові будинки. Основні положення. Київ: Мінрегіон України.
https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=82352
2. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій. Київ: Мінрегіон України.
https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=82515
3. ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд (чинна редакція зі змінами). Київ: Мінрегіон України.
https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=81813
4. ДСТУ-Н Б В.2.2-31:2011 Настанова з улаштування житлових будинків (застосовується у проєктуванні житла).
https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=25944
5. Мінрегіон України. Методичні рекомендації з проєктування тимчасового житла для ВПО (2022).
<https://www.minregion.gov.ua>
6. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. Типові рішення модульного житла (2023).
<https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/zhytlove-zabezpechennya/>
7. КНУБА. Сучасні підходи до проєктування житлових будівель: навчальний посібник (2020). Київ: КНУБА.
<https://library.knuba.edu.ua>
8. Куцевич В.В. Архітектура житла: сучасні тенденції проєктування. Київ: КНУБА, 2019.
<https://library.knuba.edu.ua>
9. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Тимчасові споруди та укріптя цивільного захисту (2022).
<https://dsns.gov.ua>
10. Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України. Житло для відновлення громад (2023).
<https://restoration.gov.ua>
11. Український інститут розвитку територій. Модульне та мобільне житло для громад (2024).
<https://uirt.org.ua>
12. Cedoss. Житлова політика та тимчасове житло в умовах війни (аналітичний звіт, 2022).
<https://cedoss.org.ua>
13. Todd Saunders. Architecture in Northern Landscapes / Edited and written by Ellie Stathaki and Jonathan Bell, Photography by Bent René Synnevlæg. Preface by Joseph Grima. Printed by Göteborgstryckeriet AB, Göteborg, Sweden. ISBN 978-3-0346-0818-3

ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сторінка курсу в Moodle:
<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3857>

2. Наука. Сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/>
3. Матеріали щорічної студентської конференції. Наука. Сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/nauka/studentu/studentska-naukova-konferentsiia/>
4. Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
<https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravyly-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>
5. Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plUSDodatky-31102023.pdf>
6. та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

Політика академічної доброчесності

1. «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdb50zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>